

■ Варта пачуць

«ЖЫВАЯ КЛАСІКА». ЭКСКЛЮЗІЎНЫ ПРАЕКТ БЕЛАРУСІ

Конкурс юных чытальнікаў «Жывая класіка» — гэта магчымасць далучыцца да добрай літаратуры, прапушчанай праз дзіцячыя сэрцы. Школьнікі з усёй краіны спаборнічаюць у майстэрстве чытання выдатных твораў беларускіх аўтараў. Сёлета конкурс праходзіць ужо пяты раз. Але толькі ў гэтым годзе ён набыў новыя маштабы — зрабіўся рэспубліканскім — у ім удзельнічаюць прадстаўнікі амаль усіх раёнаў краіны. Ужо падведзены вынікі абласных і мінскага гарадскога этапаў. Пераможцы сустрэнуцца ў фінале, які пройдзе 1 і 2 верасня ў Полацку падчас Дня беларускага пісьменства.

Сёлета ўдзел у конкурсе прынялі 13 394 школьнікі з усёй краіны. 606 вучняў спаборнічалі ў абласных адборах. У Полацку ж сваё майстэрства прадэманструюць 28 юных чытальнікаў. Яны ўжо атрымалі свой шчаслівы білет — магчымасць наведаць святочныя мерапрыемствы на радзіме першадрукара, паўдзельнічаць ва ўрачыстых школьных лінейках, першых званках у слаўным Полацку. Больш за тое, пераможца прычытае выбраны твор на канцэрце закрыцця свята пісьменства 3 верасня.

Традыцыйна на «Жывую класіку» запрашаюць і пісьменнікаў з іншых краін, якія прыязджаюць на свята, каб на сабе адчуць унікальную атмасферу беларускага слова.

— Дзень беларускага пісьменства — свята з міжнародным розгаласам, — адзначае **намеснік міністра інфармацыі Беларусі Аляксандр КАРЛЮКЕВІЧ**. — Сапраўды, пісьменнікі, паэты з іншых краін удзельнічаюць і ў фінальным этапе конкурсу «Жы-

вая класіка», выступаюць у перапынках паміж чытаннямі вершаў дзецьмі. Сёлета чакаем прадстаўнікоў больш чым з дзесяці краін свету: пройдзе традыцыйны міжнародны круглы стол з удзелам замежных і беларускіх пісьменнікаў. Ужо пацвердзілі свой удзел госці з Казахстана, Таджыкістана, Туркменістана, Літвы, Польшчы, розных рэгіёнаў Расіі. Спадзяёмся, што прыедзе вядомы Мар’ян Серватка, былы пасол Славацкай рэспублікі ў Беларусі. Дарэчы, хачу адзначыць, што цяпер у Славакіі, у юбілейны для Янкі Купалы год, выйшла кніга вершаў «А хто там ідзе?», прычым у новых перакладах славацкіх паэтаў. Думаю, што будуць госці з Азербайджана, Арменіі. Усе яны (калі казаць пра ўражанні мінулых гадоў), з захапленнем успрымаюць тую атмасферу «Жывой класікі», якая спалучаецца з удзелам школьнікаў у свяце беларускага пісьменства. Многія гавораць, што гэта эксклюзіўны праект Беларусі.

Фота Надзеі БУЖАЧ.

Адзін з адметных юных чытальнікаў — Багдан Цэхановіч, які скончыў трэці клас школы №2 Мар’інай Горкі, — спецыяльна завітаў у Мінск на сустрэчу з журналістамі, каб прадэманстраваць сваё чытанне ўрыўка паэмы «Новая зямля» Якуба Коласа — і гэта невыпадкова. **Першы намеснік старшыні Саюза пісьменнікаў Беларусі Алена СТЭЛЬМАХ** адзначае:

— Самым папулярным пісьменнікам, якога сёлета чыталі ўдзельнікі «Жывой класікі», аказаўся Якуб Колас. Менавіта да яго твораў найчасцей звярталіся дзеці. А самы папулярны твор (нядаўна споўнілася 110 гадоў з моманту яго напісання) — «Савось-распуснік» гэтага ж аўтара. Чые творы яшчэ чытаюць дзеці? Янкі Купалы, Максіма Багдановіча, Змітрака Бядулі, Адама Міцкевіча, Канстанцыі Буйло, таксама сучасных аўтараў Уладзіміра Ліпскага, Алеся Бадака і іншых. Вядо-

ма, вялікая ўвага ў сёлетнім конкурсе ўдзелена тэме Францыска Скарыны і 500-годдзя айчыннага кнігадрукавання, якое мы адзначаем... Думаю, у конкурсе добрая і светлая будучыня. Ёсць ідэя ў наступным годзе зрабіць яго і конкурсам аўтарскіх вершаў, бо ў дзяцінстве многія захапляюцца іх напісаннем. Нашаму Саюзу пісьменнікаў важна падтрымаць творчую моладзь, каб роднае слова жыло.

Намеснік генеральнага дырэктара тэлеканала СТБ Павел КАРАНЕЎСКІ адзначаў, што кожны дзень у праграме «Раніца. Студыя добрага настрою» можна ўбачыць і пачуць кагосьці з юных чытальнікаў. Таксама ён падкрэсліў, што для конкурсу ў Полацку, па магчымасці, для кожнага ўдзельніка ствараецца адметны сцэнічны вобраз. Гэта варта ўбачыць.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ.
nina@zviazda.by

■ Прававы лікбез

Адвакат — не раскоша, а неабходнасць

Чаму немагчыма стварыць тарыфную сетку на аплату юрыдычнай дапамогі?

Адказаць на гэтае пытанне дакладна нельга, бо адвакат аказвае не паслугі, а юрыдычную дапамогу. Важна, да спецыяліста якой кваліфікацыі звяртаецца грамадзянін і якой складанасці пытанне ён вырашае. Часам, каб знайсці адказ, які змесціцца ў адзін сказ, адвакату прыходзіцца некалькі дзён вывучаць нарматыўныя дакументы.

На кошт паслуг уплывае стаж працы прафесіянала, складанасць звароту, запатрабаванасць канкрэтнага адваката, а таксама геаграфія яго знаходжання: у сталіцы ці маленькім гарадку. Усе гэтыя нюансы з’яўляюцца складнікамі ганарару і вызначаны правіламі прафесійнай дзейнасці адвакатаў.

— Дакладных цэн нідзе няма. У Германіі вызначаны, напрыклад, мінімальныя памеры за пэўныя юрыдычныя дзеянні. А максімум вынікае з дамоўленасці адваката з кліентам. У нас жа пытанне кошту адвакацкіх паслуг вырашаецца дэмакратычна і ў інтарэсах перш за ўсё грамадзяніна, — сказаў **Віктар ЧАЙЧЫЦ, старшыня Рэспубліканскай калегіі адвакатаў**.

Ён адзначаў, што цікавасць да паслуг адвакатаў у беларусаў не вельмі вялікая і, з аднаго боку, гэта добра. З другога — хацелася б, каб пра інстытут адвакатуры больш ведалі і звярталіся па юрыдычную дапамогу на самых ранніх стадыях. Спецыялісты скіраваны на тое, каб аказваць юрыдычную дапамогу задоўга да з’яўлення праблемы. Разам з тым заканадаўствам прадугледжаны шэраг спраў, па якіх грамадзяне могуць атрымаць бясплатную юрыдычную дапамогу. Напрыклад, дапамога па працоўных пытаннях, што разглядаюцца ў судзе, аказваецца выключна сіламі саміх адвакатаў і за іх кошт і не кампенсуецца дзяржавай. Асобы з інваліднасцю вызвалены ад аплаты ўвогуле любой юрыдычнай кансультацыі. Пры

гэтым штогод павялічваецца пералік выпадкаў атрымання бясплатнай дапамогі.

— Закон таксама дазваляе (і органы адвакацкага самакіравання актыўна гэтай магчымасцю карыстаюцца) вызваліць любога чалавека ад аплаты юрыдычнай дапамогі, калі грамадзянін знаходзіцца ў цяжкім жыццёвым становішчы. Мне здаецца, такога пераліку спраў, па якіх грамадзяне вызваляюцца ад аплаты адваката, які існуе ў нас, няма ні ў адной суседняй краіне, — мяркуе **Вольга САВІЧ, адвакат Мінскай гарадской калегіі адвакатаў**.

Адвакаты адзначылі, што, як паказвае практыка, часцей за ўсё беларусы звяртаюцца да спецыялістаў права па бытавых пытаннях. Разам з тым адвакатаў засмучае, што па дапамогу рэдка звяртаюцца дробныя прадпрымальнікі, якія працуюць з дакументамі на свой страх і рызыку, пакуль не становіцца позна.

Ірына СІДАРОК.
sidarok@zviazda.by

Дапамаглі сваёй бальніцы

Завяршыўся капітальны рамонт у тэрапеўтычным і хірургічным аддзяленнях Глыбоцкай райбальніцы, на фінішы і работы ў дзіцячым аддзяленні.

Адрамантаваць палаты дзіцячага аддзялення дапамагалі Глыбоцкі камбікормавы завод, мяса- і малочнакансервавы камбінат, а таксама індывідуальныя прадпрымальнікі Дзмітрый Якімовіч і Ігар Гражэўскі, якія закупілі будматэрыялы, аплацілі работу будаўні-

чай брыгады, купілі свяцільнікі і новую мэблю для дзіцячага блока. Як толькі праектна-каштарысная дакументацыя пройдзе экспертызу, пачнецца рамонт інфекцыйнага аддзялення бальніцы, на які са сродкаў раённага бюджэту выдзелена 430 тысяч рублёў, паведаміў **галоўны ўрач Глыбоцкай цэнтральнай раённай бальніцы Вячаслаў САБЫНІЧ**. Да канца года плануецца завяршыць увес аб’ём рамонтных работ на аб’екце.

Святлана БАРЫСЕНКА. protas@zviazda.by

«РЭЗАНАНСНАЯ» ЁСТАНОВА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Самыя актыўныя крытыкі чарачнай тыя, што пражываюць у двух пад’ездах недалёка ад яе. Большая частка кватэр — з іншага боку будынка. Карэспандэнт «Звязды» правярыў рэакцыю жыхароў дома на сабе. Пасля таго, як выпіў піва ў той самай чарачнай, стаяў недалёка ад пад’езда. Жаданне выкінуць выкураную цыгарэту ў сметніцу выклікала нервовую рэакцыю дамы з дзіцем. Яна адчыняла дзверы. Бачылі б вы яе вочы! У іх, быццам бы, чыталася: «Дасталі выпівохі, курыльшчыкі!»

Яе пачуцці зразумець можна. Хоць выпіць у «кропцы» харчавання, як і падыхаць паветрам каля яе, нікому не забаронена.

Дарэчы, праблема дрэннай работы вентыляцыі піцейнай установы вырашана. Выцяжную трубу «Чарачнай» знялі з фасада дома пасля сходу жыхароў. У закусачнай усталявалі кандыцыянер. Калі пахі грамадскай кропкі харчавання перашкаджаюць, уласнікі кватэр могуць звярнуцца ў Віцебскі занальны цэнтр гігіены і эпідэміялогіі.

Грошы або камфорт

Нядаўна адбыўся чарговы сход жыхароў дома №18. На сустрэчу прыйшлі прадстаўнікі мясцовай улады і фірмы, якой належыць піцейная ўстанова. Дыялог атрымаўся няпросты. Аргументы «за чарачную» падмацаваныя законам: згодна з яго «літарай», ніякія правы не парушаны. Акрамя таго, горад зацікаўлены ў развіцці малага і сярэдняга бізнесу і папаўненні казны. Падаткі, у тым ліку і ад дзейнасці «Чарачнай», выкарыстоўваюцца для ўборкі і рамонтву вуліц, добраўпарадкавання сквераў, пакупкі грамадскага транспарту...

Але, мяркуючы па рэакцыі жылцоў, яны чакаюць ад уладаў большага разумення. Людзі жадаюць быць пачутымі.

— На жаль, не ўсе разумеюць сэнс нашага пратэсту... Справа не ва ўстанове, а ў яе размяшчэнні! У жылым доме, паміж пад’ездаў! Зусім не хочацца, каб, у першую чаргу, дзеці штодня бачылі на ганку «Чарачнай» і сваіх пад’ездаў п’яных, якія кураць, лаюцца матам, — тлумачыць сваю пазіцыю адзін з жылцоў.

Змяне прадоўжыцца

Жыхары дома вырашылі працягваць барацьбу. Адна сям’я праранавала зрабіць навакольную тэрыторыю таварыства ўласнікаў

Фота з сацыяльных сетак, якое прадаставілі жылцы.

свабоднай ад продажу спіртнога і табачных вырабаў. Па прыкладзе месцаў грамадскага прызначэння, многіх паркаў, дзе і курыць забаронена...

Цікава, што незадаволеным жылцам дома нават у галаву не прыйшло расказаць пра тое, што іх турбуе, свайму дэпутату. Разам з тым у прыёмнай Віцебскага гарадскога Савета дэпутатаў журналісту адразу далі нумар кантактнага тэлефона. Народны выбарнік Вячаслаў Багдановіч (выбарчая акруга №3) пацвердзіў, што да яго выбаршчыкі не звярталіся на конт «Чарачнай». Ён запэўніў, што гатовы з імі сустрэцца, выслухаць і ўнікнуць у сітуацыю. «Гэта нармальная практыка работы з выбаршчыкамі», — заўважыў дэпутат.

Трэба разумець, што законы ствараюцца для людзей, а не супраць іх. Калі інтарэсы бізнесу і простых грамадзян сутыкаюцца, а закон не дапамагае вырашыць канфлікт і напружанне ў грамадстве нарастае, то трэба разабрацца: наколькі закон дасканалы? Магчыма, настаў час нешта ў ім памяняць? Магчыма, пэўную сітуацыю трэба разглядаць індывідуальна, бо закон не можа прадугледзець усе нюансы нашага жыцця.

Сёння на нашых дзяцей звальваецца навала негатыўнай або сумнеўнай інфармацыі з глабальных крыніц, якія даросламу чалавеку цяжка кантраляваць. Сям’я можа супрацьпаставіць ёй лад і ўзаемаразуменне ва ўласным доме. Але калі непадалёк ад гэтага дома перыядычна ляжаць п’яныя наведвальнікі суседняй «кропкі грамадскага харчавання», то зрабіць гэта значна цяжэй.

«Звязда» працягвае сачыць за гэтай гісторыяй.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
pukshanski@zviazda.by